

Технології комп'ютерного верстання

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	186 Видавництво та поліграфія
Освітня програма	Технології друкованих та електронних видань
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)/дистанційна/змішана
Рік підготовки, семестр	3 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 / 120 (лекції – 18 год., практик. – 54 год., СРС – 48 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік/МКР
Розклад занять	Roz.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу	Лектор: к.т.н., доцент, Чепурна Катерина Олександрівна, graund08@ukr.net Комп'ютерний практикум: : к.т.н., доцент, Чепурна Катерина Олександрівна, graund08@ukr.net
Розміщення курсу	Платформа дистанційного навчання Сікорський: https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=2957

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення дисципліни спрямоване на отримання студентами теоретичних знань та практичних умінь створення усіх видів друкованих видань, на базі умінь та навичок, набутих під час вивчення дисциплін з обробки текстової та графічної інформації, технічного редагування, правил пропорції, колористики, естетики, стандартів, нормативних вимог щодо оформлення видавничої продукції у програмних пакетах верстки.

Мета дисципліни — формування у студентів системних знань з процесів макетування, верстання видань та поліграфічної продукції, різної складності; здатностей до виконання розрахунків сторінок складання видань; здатностей створювати оригінал-макети у спеціалізованих програмах верстки.

Предмет дисципліни — оригінал-макети різних видань, особливості та вимоги до верстки оригінал-макетів.

Результати навчання:

знання: правил макетування та верстки різних видів видань; структурних особливостей видань; засобів макетування та верстки за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення; особливостей завершування різних видів видавничої продукції.

вміння: створювати ескізні розрахункові макети художнього оформлення видань; розробляти, застосовувати та коригувати стилі оформлення текстової та графічної інформації в електронних макетах верстки; створювати та редагувати всі види друкованих видань різної складності; створювати оригінал-макети у програмному забезпеченні;

застосовувати у власних виданнях різні види та типи оформлення інформації; виконувати спуск полос.

досвід: конструювання та макетування складових елементів видань (апарату видання); вибору та розрахунку форматів видань/сторінок складання; верстання видань у програмних пакетах верстки.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни необхідні:

- знання видів друкованої продукції та електронних видань;
- засвоєння основ теорії кольору;
- засвоєння основ технологій обробки інформації;
- знання матеріалів видавничо-поліграфічного виробництва;
- знання друкарських процесів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Лекційний матеріал:

Розділ 1. Загальні відомості про комп'ютерні технології верстання. Принципи макетування, розробка та створення макетної сітки.

Розділ 2. Особливості верстки книжкових видань.

Розділ 3. Специфіка оформлення акцидентної продукції.

Розділ 4. Особливості верстки та оформлення газет.

Розділ 5. Особливості верстки журнальних видань.

Розділ 6. Особливості оформлення обкладинок.

Розділ 7. Загальні правила верстки.

Комп'ютерний практикум:

КП 1. Створення оригінал-макету буклету

КП 2. Створення цифрового оригінал-макету журнального видання

КП 3.1. Формування спусків полос. Частина 1.

КП 3.2. Формування спусків полос. Частина 2.

КП 4. Створення виробничо-практичного/довідкового або рекламного видання з використанням інтерактивних елементів.

КП 5. Створення альтернативного макету видання з мультимедійними елементами.

КП 6. Створення альтернативної верстки газетної полоси.

КП 7. Створення файлу книги з декількох документів.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Чернозубова Н. Комп'ютерний дизайн. Модульні сітки : навч. посібник / Надія Чернозубова, Оксана Осінчук. — Львів: УАД, 2018. — 112 с.
2. Іванов В. Ф. Техніка оформлення газети: Курс лекцій [Текст] / В. Ф. Іванов. — К.: Т-во «Знання», 2000. — 222 с.
3. Комп'ютерна верстка: Комп'ютерний практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія», освітньої програми «Технології друкованих та електронних видань» / К. О. Чепурна ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. — Електронні текстові дані (1 файл: 31,5 Мбайт). — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. — 67 с.

Додаткова література:

1. Васишин Д. В. Технологія набору та верстки / Д.В. Васишин, О. М. Васишин [Текст]: навч. посіб. — Львів: УАД, 2011. — 272 с.
2. Ярема С. М. Видавничі поліграфічні технології та обладнання / С. М. Ярема. — Київ: Університет «Україна», 2003. — 320 с.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Основні методи навчання для лекційних занять — пояснювально-ілюстративний метод чи інформаційно-рецептивний — одержання знань з електронних презентацій, навчально-методичної літератури та сприйняття та осмислення наведеної інформації, фактів, оцінок, висновків. Також наочний метод, де джерелом знань є ілюстраційні презентації спостережуваних наочних прикладів, демонстрація кліпів фірм-розробників і постачальників технологій, апаратно-програмного забезпечення, обладнання і матеріалів. Репродуктивний метод застосовується у процесі виконання практичних робіт, які виконуються за рекомендаціями на прикладах для засвоєння і відтворення засвоєваних знань.

Студенту на першому занятті видається весь перелік тем, завдань комп'ютерного практикуму, методик виконання, захисту та оцінювання робіт.

Рівень опанування матеріалу (як практичного, так і теоретичного) визначається викладачем за результатами захисту кожного комп'ютерного практикуму.

Назва теми лекції та перелік основних питань

(перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)

Розділ 1. Загальні відомості про комп'ютерні технології верстання:

Принципи макетування, розробка та створення макетної сітки. Види макетів. Призначення макетів.

Принципи шрифтового оформлення видань. Шрифтові виділення. Шрифтове оформлення. Художні ефекти в оформленні тексту. Психологія сприймання шрифтів. Читабельність шрифтів. Акцидентні, технічні, набірні друкарські шрифти. Призначення шрифтів. Типові проблеми при роботі зі шрифтами.

Особливості завершування ілюстрацій у виданнях: Ілюстрація. Види, типи, призначення. Сфери застосування. Верстка відкритої ілюстрації. Верстка закритої ілюстрації. Верстка ілюстрації врозріз тексту. Верстка глухої ілюстрації. Верстка ілюстрації в оборку. Верстка ілюстрації в підверстку.

Розділ 2. Особливості верстки книжкових видань.

Правила верстки книжкових видань, помилки при створенні друкованих видань

Декоративні елементи в оформленні видань: Способи декоративного оформлення інформації.

Розділ 3. Специфіка оформлення акцидентної продукції: Акцидентна продукція як вид видань. Сфера застосування та вимоги до оформлення. Види буклетів/проспектів, рекламних видань. Специфіка оформлення буклетів/проспектів. Верстання акцидентної продукції. Верстання електронних аналогів друкованих видань. Створення гіперпосилань та закладок в електронних документах.

Розділ 4. Особливості верстки та оформлення газет: Специфіка оформлення газетних видань. Види газетних видань. Вимоги до оформлення газетних видань.

Розділ 5. Особливості верстки журнальних видань.

Види журнальних видань. Специфіка оформлення журнальних видань. Вимоги до оформлення журнальних видань.

Розділ 6. Особливості та правила оформлення обкладинок. Специфіка оформлення обкладинок. Види обкладинок. Вимоги до оформлення.

Розділ 7. Загальні правила верстки: Основні помилки верстання видань. Основні вимоги до верстки видань. Нестандартні прийоми верстки.

Комп'ютерний практикум

КП 1. Створення оригінал-макету буклету

КП 2. Створення цифрового оригінал-макету журнального видання

КП 3.1. Формування спусків полос. Частина 1.

КП 3.2. Формування спусків полос. Частина 2.

КП 4. Створення виробничо-практичного/довідкового або рекламного видання з використанням інтерактивних елементів.

КП 5. Створення альтернативного макету видання з мультимедійними елементами.

КП 6. Створення альтернативної верстки газетної полоси.

КП 7. Створення файлу книги з декількох документів.

Контрольні роботи

Метою контрольних робіт є закріплення та перевірка теоретичних знань з дисципліни, набуття студентами практичних навичок самостійного вирішення задач.

Модульна контрольна робота (МКР) розбивається на дві контрольні роботи тривалістю 30 хв. кожна. Контрольні роботи проводяться у середовищі Moodle. Кожен студент виконує індивідуальне завдання, яке формується випадковим підбором питань, перевірка робіт здійснюється у Moodle.

6. Самостійна робота студента

Студенти самостійно поглиблюють теоретичні знання за тематикою лекційного матеріалу, а також в рамках самостійної роботи доопрацьовують завдання комп'ютерного практикуму, що розпочаті на аудиторних заняттях.

Для ефективного засвоєння матеріалу студенти виконують такі види самостійної роботи: підготовка до аудиторних занять (аналіз лекційного матеріалу); підготовка до виконання МКР; підготовка до комп'ютерного практикуму; підготовка до заліку. Всього 48 год. СРС з них: 6 год. – на підготовку до заліку; 6 год. – на підготовку до МКР; 21 год. – опрацювання теоретичного матеріалу аудиторних занять; 15 год. – доопрацювання робіт комп'ютерного практикуму.

Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання

СРС до Розділу 1:

Проаналізувати макетні сітки наданих різних видів видань. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

Проаналізувати шрифтове оформлення різних видів видань. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

Проаналізувати надані зразки ілюстративного оформлення різних видів видання. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

СРС до Розділу 2

Проаналізувати декоративні елементи оформлення різних видів видань. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

СРС до Розділу 3

Проаналізувати оформлення різних видів буклетів. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

СРС до Розділу 4

Проаналізувати верстку різних типів газетних видань. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

СРС до Розділу 5

Проаналізувати верстку різних видів журнальних видань. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

СРС до Розділу 6

Проаналізувати оформлення обкладинок різних видів видань. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

СРС до Розділи 1–7

Проаналізувати верстку різних видів видань. Охарактеризувати основні відмінності, зробити висновки

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування лекцій та практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання комп'ютерного практикуму та тематичних завдань.

При використанні чужих робіт і завдань, як своїх (плагіат), роботи студенту не зараховуються; за несвоєчасне виконання завдань, студенту можуть бути знижені бали. Студенту можуть бути нараховані заохочувальні бали (до 10 балів) за оригінальний підхід та використання нестандартних прийомів при виконанні практичних робіт, виконанні робіт підвищеної складності.

Роботи комп'ютерного практикуму мають бути не лише виконані, а й захищені, шляхом відповіді на поставлені викладачем запитання щодо етапів виконання робіт, теоретичного матеріалу тощо.

Порушення строків виконання та захисту робіт комп'ютерного практикуму призводить до зменшення кількості балів, які студент може отримати за виконання та захист робіт. Всі завдання комп'ютерного практикуму мають бути виконані та захищені до семестрового контролю. Усі перескладання здійснюються відповідно до регламенту затвердженого у КПІ ім. Ігоря Сікорського.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: відбувається шляхом захисту робіт комп'ютерного практикуму, виконання МКР.

Результати виконання та захисту практичних робіт оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі та супроводжуються позитивними коментарями та зауваженнями стосовно помилок.

Модульна контрольна робота складається з двох тестів за лекційним матеріалом. Виконання тестів проходить на платформі дистанційного навчання ім. І. Сікорського. Тести виконуються після опанування лекційного матеріалу.

Пропущені контрольні заходи. Результат модульної контрольної роботи для студента(-ки), який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У разі відсутності у день написання МКР студент, що надав довідку про хворобу, може поза межами аудиторних годин, написати МКР. Повторне написання модульної контрольної роботи не допускається.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю		8-ий тиждень	Тиждень 14
Поточний рейтинг		27≥ балів	54≥ балів
Умови отримання позитивної оцінки	Поточний контрольний захід	МКР	+
	Комп'ютерний практикум	ПР 1	+
		ПР 2	+
		ПР 3.1	+
		ПР 3.2	+
		ПР 4	-
		ПР 5	-
		ПР 6	-
ПР 7	-		

Семестровий контроль: залік

Максимальна сума балів складає 100. Необхідною умовою допуску до заліку є виконання всіх робіт комп'ютерного практикуму. Для отримання заліку з дисципліни «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів, а також виконані умови допуску до заліку.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Загальна рейтингова оцінка студента після завершення семестру складається з балів, отриманих за:

- виконання та захист завдань комп'ютерного практикуму (КП);
- виконання модульної контрольної роботи (МКР).

Рейтинг студента з дисципліни (РД) формується як сума балів поточної успішності навчання: $РД = КП + МКР = 100$ балів, $РД = 80 + 20 = 100$ балів.

Система оцінювання					
№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1	Комп'ютерний практикум	80	10	8	80
2	МКР	20	10	2	20
					100

Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити свою оцінку, виконують залікову контрольну роботу. При цьому набрані бали студентом анулюються, а оцінка за залікову контрольну роботу є остаточною.

Залікова робота складається з теоретичної та практичної частини. Приклад завдання наведено у додатку.

Теоретична частина направлена на перевірку набутих в результаті вивчення освітнього компонента знань студентів за лекційним матеріалом семестру. Теоретична частина містить 5 питань. Максимальна кількість балів теоретичної частини складає 5 питань $\times$ 10 балів = 50 балів. **Практична частина** передбачає перевірку набутих студентами умінь створення оригінал-макетів у програмному забезпеченні. Практична частина містить 5 питань. Максимальна кількість балів практичної частини складає 5 питань $\times$ 10 балів = 50 балів.

Система оцінювання теоретичних питань:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 10–9 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна зі значними неточностями – 7–8 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 5–6 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь – 0 балів.

Система оцінювання практичного запитання:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 10–9 балів;

- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна зі значними неточностями – 7–8 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 5–6 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь – 0 балів.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти регулюється «Положенням про визнання в КПІ ім. І. Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті» (<https://osvita.kpi.ua/node/179>), згідно з яким визнання результатів навчання проводиться, як правило, до початку семестру. Освітній компонент може бути зарахований частково або повністю за результатами подання документів (сертифікатів) про проходження професійних курсів/тренінгів, онлайн освіти тощо за тематикою освітнього компонента.

Опис матеріально-технічного та інформаційного забезпечення дисципліни

Дисципліна "Технології комп'ютерного верстання" повністю забезпечена, як лекційними аудиторіями з сучасною технікою для проведення лекцій у формі презентацій, так і комп'ютерними класами, які мають необхідне програмне забезпечення.

Необхідні програмні засоби, що забезпечують заняття дисципліни: Scribus, Affinity Publisher можуть використовуватися студентами для вирішення поставлених завдань.

Альтернативне програмне забезпечення: Adobe InDesign, QuarkXpress є переважним для використання за можливості та не вимагається навчальним процесом.

За наявності у студентів програмних пакетів Adobe InDesign, QuarkXpress на особистих ноутбуках, можливе виконання робіт у даних програмних продуктах.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: доцентом, к.т.н., доцентом, Чепурною Катериною Олександрівною

Ухвалено кафедрою ТПВ, протокол № 17 від 24.06.2024.

Погоджено Методичною комісією ВПІ, протокол № 5 від 24.06. 2024.

Додаток

Приклад завдань, які виносяться на залікову роботу

Варіант № 4

Теоретична частина

1. Коментарі та примітки: характеристика, види, особливості верстки
2. Способи верстання заголовків у книжкових виданнях
3. Назвіть графічні засоби виділення текстової інформації у журнальних та газетних виданнях
4. Врізка: призначення, види та способи оформлення
5. Принципи верстки та оформлення рекламних матеріалів/оголошень

Практична частина

1. Створення графічного/текстового блоку складної форми
2. Встановлення заборони друку для конкретного зображення
3. Зміна розмірів, поворот, нахил блоків
4. Коректне збереження макету
5. Збереження ефектів, застосованих до ілюстрації

Варіант № 6

Теоретична частина

1. Особливості верстки «горища», їх види у газетах
2. Навести порядок розміщення основних складових частин книжкового видання та їх коротку характеристику
3. Основні характеристики шрифтів
4. Вказати стадії розробки структури видання
5. Якими засобами виділяють газету в газеті від інших матеріалів основного видання?

Практична частина

1. Створення текстового блоку, який автоматично розміщує текст
2. Створення унікального стилю лінії
3. Блокування, групування, дублювання об'єктів
4. Створення змісту
5. Встановлення інтерліньяжу

Варіант № 7

Теоретична частина

1. Визначення розміру сторінки складання та полів
2. Текстівки, види та способи верстки у газетних виданнях
3. Колонтитули/колонцифри, їх види; правила верстки у книжково-журнальних та газетних виданнях
4. Правила розміщення текстового матеріалу всередині таблиці
5. Що таке «свічка» і вріз? Основні правила верстки

Практична частина

1. Створення буквиці
2. Розміщення текстової та ілюстраційної інформації у макеті
3. Обтікання зображень, його види
4. Встановлення абзацного відступу
5. Встановлення прозорості для зображення/тексту